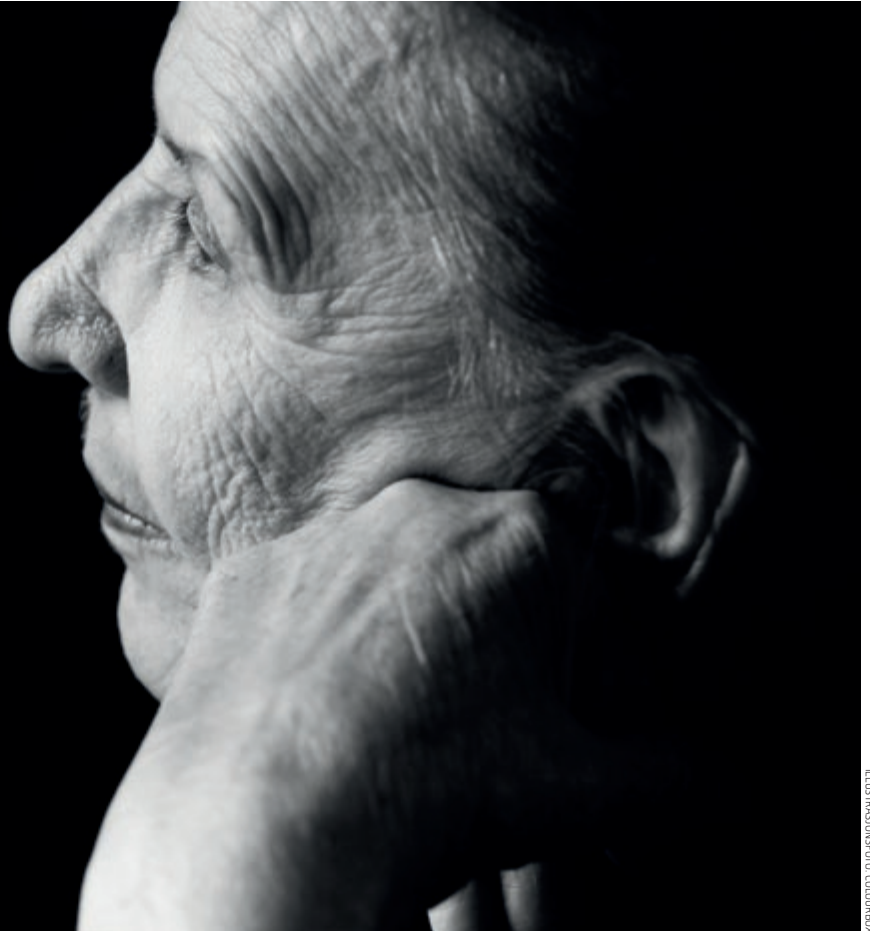

Pasienten uten prognose

Familieselskapet er hyggelig, stemningen er god. Men så høres et litt høytidelig kremt fra den eldste deltageren. Hun er over åtti og har ikke uventet flere helseplager. Ansiktet skyggelegges, hun forteller at hun har vært hos øyelegen og blitt tildelt en ny diagnose: maculadegenerasjon (AMD).

KOBBERFOTO: ODDERFOTO/SHUTTERSTOCK

«Diagnostikk er ikke et mål, men et middel som både skal finne og hjelpe de syke og bevare de friske friske»

SITAT FRA «ALLMENNEMEDISIN»,
RED. STEINAR SUNSKÅR

Hun er redd, redd for at alt skal gå i svart. Det går en støkk gjennom forsamlingen, og alle tenker vi på Finn som hadde maculadegenerasjon. Sentralsynet ble stadig svekket og han ble stadig mer bitter og hjelpeløs inntil han ble pleietrengende. Når lyset sakte skrur av, øker angsten.

Vi sitter rundt bordet, vantro og hjelpe-løse. Hvordan skal dette gå? Ja, hva er egentlig prognosen? Vår vitenskapelige tidsalder har forsynt meg med en smarttelefon i lommen og Helsebiblioteket har gitt oss BMJs *Best Practice*. Uhøflig lar jeg middagsmaten hvile noen minutter. På forhånd vet jeg at *Best Practice* har en fane som heter «Follow up/prognosis», så det går raskt å finne svar når jeg allerede har jeg lagt til et bokmerke-ikon på skjermen.

Maculadegenerasjon inndeles i fire sta-

dier etter symptomer og funn, og de færreste har den alvorligste formen.

Vår sorgtunge åttitreåring har verken bortfall av sentralsyn eller ser krøll på linjene i Amslers test. Hun har fått tørr AMD med litt pigmentforandringer og små druser – den snille varianten med alvorlighetsgrad to eller tre. I oppslagsverket finner jeg følgende: Ved stadium to har hun 98,7 prosent sjanse for å beholde uforandret visus de neste fem årene. Ved stadium tre har hun 88 prosent sjanse for å beholde normalsynet de neste fem årene. Helsevesenet har på effektivt vis påført henne angst på et statistisk tynt grunnlag. Med *Best Practice* for hånden kan jeg heldigvis drive brannslukking og trøst. Tryggheten ligger i et evidensbasert oppslagsverk.

Nå ser vi frem mot en lys vår!

ALEXANDER WAHL
veileder i allmennmedisin,
Redaktør primærhelse i
Helsebiblioteket.no

FREMTIDEN STÅR IKKE SKREVET I STJERNENE

Tildeling av diagnoser bør henge sammen med informasjon om et forventet forløp (prognose). Om forløpet overveiende er statistisk negativt bør vi vekte våre ord og finne frem til trøst og håp.

Om prognosen derimot er god, bør vi straks dele og glede oss over dette med pasienten. Takket være prognostiske studier og systematisk inndeling har vi i dag tilgang til spesifikk informasjon på PC og smarttelefon.

Slå opp i *Best Practice* på en diagnose og forfølg fanen «Follow up/prognosis».